

DZIAŁALNOŚĆ DOMU WCZASÓW DZIECIĘCYCH W PRZEMKOWIE

Dom Wczasów Dziecięcych w Przemkowie funkcjonuje w systemie oświaty jako placówka zapewniająca opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (art. 3 pkt 8 ustawy Prawo oświatowe). Placówka w chwili obecnej zatrudnia 8 nauczycieli, w tym dyrektor, 1 pracownika administracji, 8 pracowników technicznych.

Zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, Do zadań Domu Wczasów Dziecięcych należy: organizowanie zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych, specjalistycznych, organizowanie zajęć mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, organizowanie aktywnych form wypoczynku.

DWDz w Przemkowie realizuje ww zadania podczas pobytu uczniów na śródrocznych turnusach dydaktyczno-wypoczynkowych. Zapewnia zakwaterowanie i wyżywienie, zatrudnia oprócz pracowników administracyjnych i technicznych –nauczycieli. Nauczyciele prowadzą zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i dydaktyczne. Pensum nauczycieli wynosi 26 godzin, z czego 16 godzin zgodnie z KN są przeznaczone na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze a 10 na dydaktyczne.

W rozporządzeniu jest również mowa, że dziecko przebywające w dwd realizuje obowiązek szkolny przez uczęszczanie do szkoły w dwd lub do szkoły poza dwd. Czytając literalnie zapis § 73 rozp. z dnia 2017, organy prowadzące powinny utworzyć szkoły, do których mają uczęszczać dzieci przyjeżdżające do dwd, co też organ prowadzący DWD w Przemkowie uczynił zakładając w 2021 r. 8-letnią szkołę podstawową. Niestety organ nadzoru pedagogicznego nie potrafił nam powiedzieć, jak ma w związku z tym wyglądać arkusz DWDz z założoną szkołą. Czy w tej szkole mogą pracować nauczyciele zatrudnieni w DWD, a jeśli tak to jak przenieść ich pensum dydaktycznych godzin w wymiarze 10/26 na pensum szkolne. Jeśli natomiast należy do szkoły powołanej dla DWD zatrudnić nauczycieli z zewnątrz, to pojawiają się dwa kolejne pytania: Jak rozliczać pensum nauczycieli, którzy mogą nie mieć szansy zrealizować swoich godzin (np. takich jak fizyka)? Jakie zajęcia mają prowadzić w związku z tym nauczyciele DWD, którzy w swoim pensum mają godziny dydaktyczne?

Z kolei zapis dotyczący uczęszczania przez dziecko do szkoły poza dwd jest trudny do zrealizowania ze względów organizacyjnych, finansowych, merytorycznych (różnice programowe) oraz z punktu widzenia dziecka, jako doświadczenia dla niego sterującego i nie dającego oczekiwanych efektów w postaci skutecznego nabywania wiadomości i umiejętności.

Od lat borykamy się z realizacją zapisów rozporządzeń dotyczących realizacji obowiązku szkolnego. W wyniku współpracy podjętej wśród dyrektorów publicznych dwd i wymiany doświadczeń ustalono, że w każdym domu wczasów dziecięcych zapewnienie dziecku realizacji obowiązku szkolnego jest

organizowane w odmienny sposób, w zależności od możliwości kadrowych i stanowiska organu nadzorującego w tej sprawie. W różny sposób również konstruowane są arkusze organizacji dwd i w różny sposób opiniowane przez Kuratorów Oświaty.

DWD w Przemkowie umożliwia przyjazd do placówki całym zespołem klasowym wraz z nauczycielami. DWD w okresie ferii zimowych i wakacji organizuje dla dzieci wypoczynek zimowy i letni. Do placówki mogą przyjechać uczniowie z terenu całej Polski. DWD to placówka nieferyjna.

Dla wielu uczniów wyjazd do Domu Wczasów Dziecięcych jest jedynym możliwym dla nich udziałem w zorganizowanej formie wyjazdowej z kolegami i koleżankami z klasy. Opłata za pobyt jest stosunkowo niska, co pozwala na udział w turnusie całej klasy, zapobiegając wykluczeniu uczniów z mniej majątnych rodzin. Placówka ta ma szczególne, długoletnie doświadczenie w pełnieniu funkcji wychowawczej, opiekuńczej i dydaktycznej.

Zajęcia zawarte w ofercie otwierają oczy na piękno przyrody. Uczniowie poszerzają tu swoją wiedzę, podejmują działania kształtujące myślenie w kontekście zrównoważonego rozwoju. Rozwijają umiejętności oraz kształtują proekologiczne postawy, nawyki. Zajęcia edukacyjne realizowane w terenie pomagają zrozumieć istniejące w otaczającym środowisku zależności oraz umożliwiają sprawdzenie posiadanej wiedzy i umiejętności w praktycznym działaniu. Rozwijają one pomysłowość, inwencję twórczą i samodzielność uczniów. Baza dydaktyczna rozbudowywana przez wiele lat (pracownia przyrodnicza, Edukacyjna Ścieżka Historyczno-Przyrodnicza), pozwala na realizację programów w oparciu o pokazy i ćwiczenia na modelach dydaktycznych oraz zestawach tematycznych. Wszyscy pracownicy placówki dbają o pozytywne relacje, poczucie bezpieczeństwa, stwarzają domową atmosferę. Nauczycieli zatrudnieni w DWDz w Przemkowie są doświadczonymi wychowawcami, którzy zapewniają profesjonalną usługę pedagogiczną. Mając takie wsparcie nauczyciele przyjezdni mają czas na poszerzoną diagnozę każdego dziecka i całej klasy jako grupy społecznej, mogą skupić się na uczniach, którzy wymagają uzupełnienia zaległości, większej uwagi, indywidualnej pracy wychowawczej, terapeutycznej czy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Nauczyciele ci wiedzą, że pozostali wychowankowie są bezpieczni, poszerzają swoją wiedzę, rozwijają pasje, aktywnie uczą się i wypoczywają pod opieką nauczycieli DWD. Placówka jest otwarta na potrzeby wszystkich uczniów, a więc także tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pobyt w DWDz w Przemkowie to doskonałe uzupełnienie działań opiekuńczych, wychowawczo-profilaktycznych i edukacyjnych szkoły.

W dobie mediów, świata wirtualnego, a także w okresie tak trudnym dla wszystkich- pandemii, właśnie w domu wczasów dziecięcych dzieci mają możliwość kształtowania kompetencji społecznych. Pobyt w DWDz w Przemkowie jest dla uczniów nieoceniony w sferze relacji rówieśniczych. Tu mają możliwość poznać się w innych sytuacjach niż w szkole, uczą się współdziałania, współodpowiedzialności, właściwego komunikowania, empatii. Dzieci uczą się siebie nawzajem, kto kim jest, jakie ma radości, zmartwienia, problemy. Zespół klasowy po pobycie w Przemkowie jest bardziej zintegrowany, posiada umiejętność pracy w grupie i prezentacji własnych osiągnięć. Nauczyciele, którzy pracują w Domu Wczasów Dziecięcych są przyjaźni, za każdym razem próbują zaskoczyć uczniów czymś nowym, rozbudowują ofertę zajęć dla dzieci.

Żyjemy w bardzo trudnych czasach, których konsekwencje będziemy odczuwać jeszcze przez długie lata, szczególnie w obszarze edukacji i psychofizycznego rozwoju ucznia. Powinniśmy zrobić wszystko co w naszej mocy, by stworzyć warunki do poprawy stanu psychofizycznego polskiego ucznia, nadszarpniętego epidemią Covid-19. W czasie pandemii i po pandemii, polityka państwa powinna być szczególnie nastawiona na wspieranie uczniów, m.in. poprzez działalność jaką oferują domy wczasów dziecięcych.

Niestety w maju 2021 r. MEiN wprowadziło zmiany w funkcjonowaniu dwd.

1. Uznało, że zespoły klasowe przyjeżdżające z nauczycielami do dwd nie mogą być zaliczani do wychowanków dwd, ponieważ zgodnie z rozp. MEN w sprawie organizowania krajoznawstwa i turystyki są oni uczestnikami wycieczek. DWD może zapewnić im zakwaterowanie i wyżywienie, jednak bezzasadne jest zapewnianie im opieki, wychowania i zajęć dydaktycznych ze strony dwd, aby uniknąć według MEiN podwójnego finansowania wynagrodzeń nauczycieli. Stąd brak subwencji za pobyt tych uczniów w placówce.

2. MEiN uznało również, że organizowany przez dwd wypoczynek letni i zimowy również nie upoważnia do uzyskania subwencji za pobyt dzieci będących uczestnikami zimowisk i kolonii.

3. MEiN przyzna subwencję na uczniów, którzy przyjadą indywidualnie do placówki, zgłoszeni przez swoich Rodziców, będą uczęszczali do szkoły funkcjonującej w dwd lub poza dwd i będą w placówce od 6 dni do 12 tygodni.

Przepisy weszły w życie 1 stycznia 2022 r. Od ponad 20 lat DWD przyjmuje na pobyty całe zespoły klasowe wraz z wychowawcami. Tak jest również w 2022 r. Harmonogram jest zapełniony do grudnia, ale wszystkie pobyty to turnusy kolonijne w wakacje a w czasie trwania roku szkolnego -klasy, które chcą się lepiej poznać, razem się uczyć i bawić. A z klasą przyjeżdża wychowawca, który jest 24 godziny odpowiedzialny za swoich uczniów. Podaje im lekarstwa, jedzie do lekarza, przytuli gdy ktoś płacze, podejmuje indywidualną pracę terapeutyczną, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W DWD otrzymuje wsparcie w postaci zaplanowanego i zorganizowanego pobytu, zakwaterowanie i wyżywienie, a przede wszystkim profesjonalną usługę pedagogiczną.

Niestety nie ma zapotrzebowania na pobyty, o których mówi MEiN. Stąd na 2023 r. placówka nie otrzyma subwencji. Organ prowadzący Powiat Polkowicki szuka optymalnego rozwiązania, aby to miejsce dalej było kojarzone z aktywnym wypoczynkiem dzieci. Tym bardziej, że w 2019 r. oddał do użytku dobudowany do DWD pion żywieniowy wraz z miejscami noclegowymi o podwyższonym standardzie (wartość inwestycji blisko 4 mln zł). Organ prowadzący i pracownicy mają nadzieję, że MEiN opracuje przepisy ,które pozwolą dalej funkcjonować dwd i odpowiadać na potrzeby naszych klientów. Bierze również pod uwagę wygaszanie działalności dwd, jeśli przepisy się nie zmienią, ze względu na wysokie koszty utrzymania pracowników- nauczycieli.

Chcielibyśmy w dalszym móc przyjmować do placówki całe zespoły klasowe za niewygórowaną odpłatnością, gdzie znajdą optymalne warunki do wspierania ich psychofizycznego rozwoju. Może to umożliwić objęcie wszystkich korzystających z placówki dzieci subwencjonowaniem Ministerstwa Edukacji i Nauki. Tym bardziej ,że koszt utrzymania wszystkich publicznych DWD to obecnie ok. 20 mln zł

Zmiany jakie zaproponowało MEiN już doprowadziły do likwidacji kilku tego typu placówek w Polsce. Inne będą ulegały przekształcaniu, niektóre już zrezygnowały z zatrudniania nauczycieli ze względu na wysokie koszty utrzymania tych pracowników. Jeszcze inne pozostają dwd, ale sami dyrektorzy nie wiedzą jak długo dadzą radę funkcjonować, ponieważ nawet bardzo wysokie ceny za usługi dwd mogą nie pokryć kosztów działalności tych placówek .

W 2021 roku odpłatność za pobyt w DWD w Przemkowie wynosiła za zakwaterowanie i wyżywienie, bo taką tylko odpłatność może pobrać dwd od rodzica, od 43 do 55 zł za osobodzień w zależności od długości pobytu w placówce.

W 2022 r. odpłatność ta wzrosła dla pobytów niesubwencjonowanych do 100 zł za dobę a i tak nie pokrywa kosztów działalności. W 2023 cena ta musiałaby wzrosnąć do min 160 zł za dobę.

Opracowanie:

Monika Urbaniak-Halla

Dyrektor DWD w Przemkowie